

SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINNON (APV2) VAATIMUKSET

Tutkinnon perusteet, rakenne ja vaatimukset

FINANSSIALA

VOIMASSA 1.3.2021 - 31.12.2021

Sisällysluettelo

TUTKINTOJEN PERUSTEET 2
Finanssiala ry:n (FA) sijoitusneuvojan tutkinnon tavoitteet 2
Kenelle tutkinto on tarkoitettu 3
Tutkinnon suorittaminen ja tentin arvioimisen yleiset perusteet 3
SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINNON RAKENNE 4
Tutkinnon aihealueet ovat: 4
1 Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio 6
1.1 Tavoitteet 6
1.2 Oppimateriaali 6
1.3 Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain 6
2 Sijoitustuotteet ja sijoittaminen 8
2.1 Tavoitteet 8
2.2 Oppimateriaali 8
2.3 Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain 9
3 Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva etiikka, sääntely ja yksityisoikeuden perusteet 10
3.1 Tavoitteet 10
3.2 Oppimateriaali 10
3.3 Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain 10
4 Sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet 12
4.1 Tavoitteet 12
4.2 Oppimateriaali 12
4.3 Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain 12
5 Vakuutussäästäminen 13
5.1 Tavoitteet 13
5.2 Oppimateriaali 13
5.3 Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain 14
LIITE 1 SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINTO APV2 KIRJA- JA MONISTELUETTELO 15

APV-TUTKINNOT

Jo yli 15 000 sijoitusalan ammattilaista on suorittanut APV-tutkinnon. Sijoitusneuvojan tutkinnosta ja Sijoituspalvelututkinnosta on muodostunut alan ammatillisen osaamisen mitta. Se on kiinteä osa alan yhteistä itsesäätelyä.

Alan kilpailun ja sääntelyn seurauksena aktiivisuus kouluttautumiseen on lisääntynyt viime vuosien aikana. Erityisesti osaamisen näyttäminen on tärkeää haettaessa lainsäädännön edellyttämää sijoitusneuvonnan toimilupaa.

Sijoittamisen perusteista on tulossa osa kansalaisen yleissivistystä. Siksi suosittelemme lämpimästi tutkintoja paitsi alalla jo toimiville ja sille pyrkiville, myös kaikille sijoittamisesta ja rahamarkkinoiden toiminnasta kiinnostuneille henkilöille.

TUTKINTOJEN PERUSTEET

Finanssiala ry:n (FA) sijoitusneuvojan tutkinnon tavoitteet

Sijoituspalvelualan sääntely asettaa vaatimuksia finanssialan yritysten asiakkaille sijoitusneuvoja antavan tai rahoitusvälineistä, strukturoiduista talletuksista, sijoituspalveluista tai oheispalveluista tietoja antavan ja niitä myyvän henkilöstön tietämyksen ja pätevyyden arvioinnille.

Finanssialan yritysten tulee varmistaa, että yrityksen tarjoamista sijoitustuotteista, sijoituspalveluista tai oheispalveluista tietoja antavalla, niitä myyvällä sekä sijoitusneuvontaa tarjoavalla henkilöstöllä on tarvittava tietämys ja pätevyys, jotta he

- ymmärtävät yritysten tarjoamien tai suosittelemien sijoitustuotteiden pääpiirteet, riskit ja ominaisuudet, kuten kaikki yleiset veroseuraamukset, joita asiakkaalle aiheutuu liiketoimien yhteydessä. Erityistä huolellisuutta on noudatettava silloin, kun annetaan neuvoja monimutkaisemmista tuotteista (osiot 2, 3 ja 4)
- ymmärtävät tarjotuista tai suositelluista sijoitustuotteista asiakkaalle aiheutuvat kokonaiskulut ja maksut sekä neuvojen ja muiden mahdollisten tähän liittyvien palveluiden antamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut (osio 2)
- täyttävät yrityksille asetetut velvoitteet, jotka koskevat soveltuvuusvaatimuksia (osio 3)
- arvioituaan asiakkaalta saadut tiedot ja otettuaan huomioon muutokset, joita on voinut tapahtua tietojen keräämisen jälkeen, ymmärtävät, miltä osin yrityksen tarjoama sijoitustuote ei ehkä ole asiakkaalle soveltuva (osio 2 ja 3)
- ymmärtävät, kuinka rahoitusmarkkinat toimivat ja kuinka ne vaikuttavat niiden sijoitustuotteiden arvoon ja hinnoitteluun, joita tarjotaan tai suositellaan asiakkaille (osio 1 ja 2)
- ymmärtävät talouslukujen ja kansallisten/alueellisten/maailmanlaajuisten tapahtumien vaikutukset markkinoihin ja niiden sijoitustuotteiden arvoon, joita tarjotaan tai suositellaan asiakkaille (osiot 1 ja 2)
- ymmärtävät eron tuottohistorian ja tulevaisuutta koskevien tuottoskenaarioiden välillä sekä ennusteiden rajoitteet (osio 2)
- ymmärtävät markkinoiden väärinkäyttöön ja rahanpesuun liittyvät näkökohdat (osio 3)
- voivat arvioida tietoja, kuten avaintietoesitteitä, esitteitä, tilinpäätöksiä tai taloudellisia tietoja, jotka liittyvät asiakkaille tarjottujen tai suositeltujen tyyppisiin sijoitustuotteisiin (osiot 1 ja 2)
- ymmärtävät erityisiä markkinarakenteita, jotka koskevat asiakkaille tarjottuja tai suositeltuja sijoitustuotteita, sekä näiden sijoitustuotteiden kauppapaikat ja mahdollisten jälkimarkkinoiden olemassaolon (osiot 1, 2 ja 3)

- hallitsevat perustietämyksen tarjottujen tai suositeltujen sijoitustuotteiden arvostusperiaatteista (osio 2)
- ymmärtävät salkunhoitoon liittyvät perusperiaatteet, kuten hajauttamisen seuraukset yksittäisten sijoitusvaihtoehtojen osalta (osio 2).
- ymmärtävät sijoitus- ja henkivakuutuksiin liittyvät perusperiaatteet ja sääntelyn vaatimukset tuotteiden, sopimusten ja menettelytapojen osalta (osio 5).

Sijoituspalvelu- ja sijoitusneuvojan tutkinnon suorittaminen tarjoaa sääntelyn mukaisen arvioinnin henkilöstön tietämyksestä ja pätevyydestä.

Sijoituspalvelualan henkilöstö tarvitsee työssään monipuolista osaamista eri oppialoilta. Sijoitusneuvojan tutkinto on osa Finanssiala ry ja finanssialan itsesääntelyä, jonka avulla pyritään ylläpitämään ja kehittämään alan arvostusta sekä sijoituspalveluyritysten henkilökunnan korkeaa osaamisen tasoa. Finanssiala ry on antanut suosituksen sijoitusneuvojan tutkinnon suorittamista kaikille sijoituspalveluja tarjoavien yritysten vaativammissa sijoituspalvelutehtävissä toimiville henkilöille.

Sijoitusneuvojan tutkinto on jatkotutkinto sijoituspalvelututkinnolle. Sijoitusneuvojan tutkinnon voi kuitenkin suorittaa sijoituspalvelututkinnosta riippumatta. Sijoitusneuvojan tutkinnon tavoitteena on sijoituspalvelututkinnossa hankittujen tietojen syventäminen ja laajentaminen. Tutkinnon rakenne ja aihealueiden mukainen jaottelu on vastaava kuin sijoituspalvelututkinnossa.

Koska tutkinto on sijoituspalvelututkinnon jatkotutkinto, perustuvat vaatimukset lähtökohdalle, että suorittaja osaa jo entuudestaan sijoituspalvelututkinnon keskeiset perusasiat. Tutkintokysymysten ratkaiseminen edellyttää tutkinnon vaatimuksiin kuuluvien keskeisimpien asioiden tuntemista eri aloilta, kuten rahoituksesta, kansantaloudesta, yritystaloudesta, kirjanpidosta ja juridiikasta.

Tutkintovaatimusten oppimateriaalia päivitetään säännöllisesti, joten sijoitusneuvojan tutkinnon tenttien tehtävät pyritään laatimaan siten, etteivät materiaalin muutokset aseta suorittajia eriarvoisen asemaan. Suosittelemme tästä huolimatta tutkinnonsuorittajia kertaamaan ja päivittämään myös sijoituspalvelututkinnossa vaadittavia asioita.

Kenelle tutkinto on tarkoitettu

Tutkinto on tarkoitettu ensisijaisesti arvopaperimarkkinoilla vaativissa esimies-, valvonta- ja asiakaspalvelutehtävissä työskenteleville henkilöille, kuten asiakasyhteyksiä hoitaville sijoitusneuvojille ja omaisuudenhoitajille. Tyypillinen suorittaja toimii esim. yksityispankki- tai omaisuudenhoitoyksikössä.

Varainhoidon salkkujen sijoitustoiminnasta vastaaville henkilöille Finanssiala ry suosittelee esimerkiksi CEFA / CIIA / CFA-tutkintoja.

Tutkinnon suorittaminen ja tentin arvioimisen yleiset perusteet

Tutkinto suoritetaan kokeena, jonka järjestämisestä vastaa APV-sijoitustutkinnot Oy. Finanssiala ry ja tutkinnon opintovaatimuksista vastaava APV-sijoitustutkinnot Oy eivät järjestä tutkintoihin valmentavaa koulutusta eikä tentteihin osallistuminen edellytä valmentaviin koulutuksiin osallistumista. Käytännössä kuitenkin tenttien suorittajat ovat usein osallistuneet johonkin valmistavaan koulutukseen. Tenttiin valmistautuessa opintovaatimuksiin sisältyviä vanhentuneeseen lainsäädäntöön tai tilastojen lukuarvoihin liittyvää sisältöä ei ole tarpeen huomioida. Molemmat tutkinnot arvostellaan asteikolla hyväksytty / hylätty. Tutkinnon suorittaja saa lisäksi tietää henkilökohtaisen pistemääränsä.

SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINNON RAKENNE

Tutkinnon osat

Tutkinto rakentuu viidestä eri aihealueesta, jotka voi suorittaa samanaikaisesti tai aihe-alueittain. Tutkintojen suorittamisen kannalta jaolla ei ole merkitystä, mutta käytännössä pisterajan asettamisella pyritään siihen, että hyväksytty suoritus edellyttää tietojen hallintaa kaikilta aihealueilta.
Sijoitusneuvojan tutkinnon voi suorittaa riippumatta sijoituspalvelututkinnon suorittamisesta.

Tutkinnon aihealueet ovat:

1. Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio
2. Sijoitustuotteet ja sijoittaminen
3. Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva etiikka, sääntely ja yksityisoikeuden perusteet
4. Sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet
5. Vakuutussäästäminen

Kunkin aihealueen osalta osa-alueiden materiaalin **kokoluokka** ja **painoarvo** on kuvattu osaamisvaatimustaulukossa arvoilla: **suuri / pieni**. Kokoluokaltaan ja painoarvoltaan suuremmista osa-alueista on todennäköisesti enemmän kysymyksiä kuin pieneksi määritellyltä osa-alueilta. Määrittelyn tarkoituksena on helpottaa osallistujan valmistautumista tutkinnon suorittamiseen.

Osaamisen vaatimustasot

Sijoituspalvelualan tutkintojen eri osa-alueilla vaadittavan osaamisen taso määritellään neljällä tasolla.
Tenttien tehtävät laaditaan tämän luokituksen mukaisesti ja vaatimusten kuvauksella pyritään helpottamaan tenttiin valmistautumista sekä valmentavien koulutusten suunnittelua. Vaativuustasot ovat maksimitasoja, ja tehtävät voivat olla vaatimuksiin merkittyä vähemmän vaativiakin. Vaativuustasot ovat seuraavat:

A-taso eli analyysitaso
B-taso eli soveltamistaso
C-taso eli ymmärtämistaso
D-taso eli muistamistaso

Tasoerittelyn tarkoituksena on auttaa tenttijää erottamaan vähemmän tärkeä materiaali keskeisestä materiaalista.

TASOJEN KUVAUKSET

A-taso: analyysi. Analyysitason tehtävillä pyritään mittamaan suorittajan syvempää osaamista annetulla aihealueella. Tehtävien ratkaisemiseksi suorittajan tulee pystyä jäsentämään ongelma pienempiin alakysymyksiin ja ratkaisemaan tehtävän osaongelmat kyetä tekemään oikeat johtopäätökset kokonaisongelman ratkaisemiseksi.

B-taso: soveltaminen. B-tason tehtävillä pyritään mittamaan suorittajan kykyä soveltaa kyseisen osa-alueen tietoja annettuihin ongelmiin. Tehtävät edellyttävät teorioiden käyttökykyä tyypillisissä vaihtoehtotilanteissa.

C-taso: ymmärtäminen. C tason tehtävillä pyritään mittaamaan suorittajan ymmärrystä asioiden syy-seuraussuhteista, toiminnasta ja muista vastaavista asioiden keskinäisistä vaikutussuhteista.

D-taso: muistaminen ja tunnistaminen. Tällä tasolla suorittajalta edellytetään, että hän muistaa käsitteet tai määritelmät. Tällaiset tehtävät voivat kysyä jotain määrättyä käsitettä, määritelmää, termiä tai yksittäistä faktaa.

OSAAMISVAATIMUKSET

1 Markkinat, talous ja taloudellinen informaatio

1.1 Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan on ymmärrettävä kansantaloustieteen perustermit sekä kansantalouden ja rahoitusmarkkinoiden välinen yhteys.

Tutkinnon suorittajan tulee lisäksi ymmärtää makrotalousteorian keskeiset käsitteet, joiden avulla voi ymmärtää, mikä merkitys toimintaympäristön muutoksilla kuten, keskuspankin toiminnalla, sääntelyllä sekä inflaatiolla on rahoitusmarkkinoiden kehitykselle. Suorittajan tulee myös ymmärtää miten kansainvälinen talouskehitys vaikuttaa Suomen talouteen ja arvopapereiden hinnanmuodostukseen.

Tutkinnon suorittajan tulee pystyä seuraamaan talousinformaatiota ja sen perusteella selvittämään asiakkaalle, mitä kansantalouden muutokset voivat merkitä asiakkaan sijoitustoiminnalle. Lisäksi suorittajan tulee ymmärtää, kuinka rahoitusmarkkinat toimivat ja kuinka ne vaikuttavat niiden sijoitustuotteiden arvoon ja hinnoitteluun, joita tarjotaan tai suositellaan asiakkaille. Lisäksi suorittajan tulee ymmärtää talouslukujen ja kansallisten/alueellisten/maailmanlaajuisten tapahtumien vaikutukset markkinoihin ja niiden sijoitustuotteiden arvoon.

Tutkinnon suorittajan on ymmärrettävä yrityksen toiminnan ja sen analysoinnin perusteet sekä yritystalouteen liittyvät peruskäsitteet: tilinpäätösanalyysi, yrityksen tuloslaskelma ja tase, sekä niihin liittyvät keskeiset tunnusluvut ja niiden tulkinta. Tutkinnon suorittajan on ymmärrettävä yritystalouden toiminta, yrityksen pääomarakenteen vaikutus tulokseen, tilinpäätöstietojen oikaiseminen ja arvonmääritys. Lisäksi suorittajan on ymmärrettävä millä perusteilla yritystä arvioidaan sijoituskohteena.

1.2 Oppimateriaali

- Knüpfer, Samuli – Puttonen, Vesa: ”*Moderni rahoitus*”.
  Alma Talent, 2018, 10. tai 11. painos, kirjasta luvut 3, 5, 8 ja 10. ISBN 9789521434327.

- Lindholm, Timo – Kettunen Juhani: ”*Globaali kansantalous*”.
  Edita Publishing, 2019 (tai 2016), 1.-2. painos. eISBN 9789513770563, ISBN 789513768003.

- Salmi, Ilari: ”*Mitä tilinpäätös kertoo?*”.
  Edita Publishing, 2020, 10. painos, kirjasta luvut 1-2 ja 4-9. ISBN 9789527700257.

1.3 Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Kansantalous	B	Pieni	Pieni
- Peruskäsitteet - Taloudelliset järjestelmät			
II Kysyntä ja tarjonta määräävät hinnan	B	Pieni	Pieni
- Hinnanmuodostus - Kysyntä ja tarjonta			
III Työmarkkinat ja tulopolitiikka	C	Pieni	Pieni
IV Rahoitusmarkkinoiden rakenne	A	Pieni	Suuri
- Rahamarkkinat - Joukkovelkakirjamarkkinat			

- Osakemarkkinat - Valuuttamarkkinat - Johdannaismarkkinat - Kaupan selvitys - Rahoituksen välittäjät, järjestöt, pankit, vakuutuslaitokset, valvonta - Sijoitusrahastot			
V Kansainvälinen talous	B	Pieni	Pieni
- Maailmantalous, Rahaliitto ja EU - Ulkomaankaupan merkitys - Yhteydet kv. markkinoihin			
VI Julkinen talous: veroja ja palveluja	C	Pieni	Pieni
- Valtion taloudellinen rooli - Kuinka julkinen valta puuttuu talouteen - Finanssi ja rahapolitiikan peruskäsitteet			
VII Kansantalouden kiertokulku	C	Pieni	Suuri
- Makrotalousteoria - Bruttokansantuote			
VIII Tuotannon kasvu ja elintaso	C	Pieni	Suuri
IX Suhdannevaihtelut	B	Pieni	Suuri
- Työttömyys - Inflaation selitykset - Inflaation vaikutukset rahoitusmarkkinoihin			
X Rahapolitiikka	B	Pieni	Pieni
- Rahapolitiikan lähtökohdat - Euroalueen talouden ja rahoitusjärjestelmän rakenne - Rahapolitiikan toteuttaminen			
XI Tilinpäätösanalyysin tausta	B	Pieni	Suuri
- Tilinpäätösanalyysin määritelmä - Tilinpäätösinformaation tarjoajat ja lainsäädäntö - Tilinpäätösanalyysin käyttäjät - Osakemarkkinoiden tuottama informaatio - Kansantaloudellinen informaatio			
XII Tilinpäätöstietojen oikaiseminen	C	Pieni	Pieni
- Tuloslaskelman oikaisutoimenpiteet - Taseen oikaisutoimenpiteet			
XIII Keskeisimmät tunnusluvut ja niiden tulkinta	A	Suuri	Suuri
- Kannattavuus - Vakavaraisuus - Maksuvalmius			
XIV Rahavirtalaskelmat ja niiden tulkinta	D	Pieni	Pieni
- Kassavirtalaskelmat ja niiden pohjalta laaditut tunnusluvut ja tulkinta			
XV Tilinpäätöstietojen hyödyntäminen	A	Suuri	Suuri
- Keskeiset tunnusluvut - Tilinpäätöstietojen yhteys osakkeiden tuottoihin - EVA - Osaketuotot ennustava tilinpäätösvoittoja - Erilaisten voittokäsitteiden näkyminen hinnoissa - Markkinoinen reagointi tilinpäätöstietojen julkaisemiseen			
XVI Tunnuslukujen tilastollisesta analysoinnista	B	Pieni	Pieni
- Tunnuslukumuodon oletuksesta - Konkurssin ennustaminen ja luottokelpoisuus - Tunnuslukujen luokitteleminen			

2 Sijoitustuotteet ja sijoittaminen

2.1 Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan on tunnettava arvopaperimarkkinoiden rakenne ja toiminta, eri omaisuusluokkien keskeiset ominaisuudet, sijoitusrahastojen toimintaperiaatteet ja rahastotyypit, pääomaturvatun sijoittamisen periaatteet sekä pitkäaikaissäästämiseen liittyvät vaihtoehdot. Tavoitteena on, että suorittaja ymmärtää yritysten tarjoamien tai suosittelemien sijoitustuotteiden pääpiirteet, riskit, ominaisuudet ja asiakkaalle aiheutuvat kokonaiskulut ja maksut sekä neuvojen ja muiden mahdollisten tähän liittyvien palveluiden antamisesta asiakkaalle aiheutuvat kulut.

Suorittajan on tunnettava ja ymmärrettävä sijoittajien kannalta keskeiset sijoitusten tuottoja ja riskejä koskevat periaatteet ja tunnusluvut. Suorittajan tulee osata neuvoa sijoittajaa ymmärrettävästi sijoittamisen riskeihin sekä sijoituskohteisiin liittyvissä kysymyksissä sekä osata sijoitusneuvontatilanteessa neuvoa asiakasta tekemään pitkän aikavälin säästämissuunnitelma.

Tutkinnon suorittajalta edellytetään syvällistä ymmärrystä kotimaisten ja kansainvälisten rahoitusmarkkinoiden toiminnasta. Suorittajan tulee pystyä soveltamaan arvopaperimarkkinoita koskevaa taloudellista informaatiota ja tilinpäätösanalyysin avulla tuotettuja tunnuslukuja yksittäisen sijoituspäätöksen teossa sekä muodostaa näkemys yksittäisen arvopaperin oikeasta arvostustasosta.

Suorittajan tulee tuntea sijoitusrahastojen toimintaperiaatteet ja eri rahastotyypit. Suorittajan tulee osata hakea sijoitusrahastoja koskevaa informaatiota, tuntea perusteet rahastojen tuottojen vertailulle, avaintietoesitteen sisältö ja osata hyödyntää rahastojen raportoimia tunnuslukuja sijoituspäätösten teossa. Suorittajan tulee tuntea rahaston ja osuudenomistajan verotuksen perusteet.

Lisäksi suorittajan tulee ymmärtää yleisimmät salkunhoitonäkemykset – aktiivinen ja passiivinen, absoluuttinen tuotto / suhteellinen tuotto, sekä rahastojen sijoitustyylien mukainen luokittelu. Suorittajan tulee pystyä arviomaan analyyttisesti sijoitusrahastoliiketoimintaa Suomessa ja EU-maissa ja ymmärtää Suomessa myytävien sijoitusrahastojen rakenteelliset erot (yhtiömuotoiset rahastot, sopimusperusteiset sijoitusrahastodirektiivin mukaiset rahastot ja erikoissijoitusrahastot). Suorittajan tulisi pystyä neuvomaan asiakasta rahastojen valinnassa asiakkaan riskinsieto/tuotto-odotusprofiilin mukaan sekä pystyä auttamaan asiakasta rahastojen vertailussa. Tämä edellyttää suorittajalta analyyttista kykyä tulkita sijoitusrahastojen vertailussa käytettäviä tunnuslukuja.

Suorittajan tulee osata sijoitusneuvontatilanteessa kartoittaa asiakkaan sosiaaliturvan kokonaistaso, sekä sen perusteella neuvoa asiakasta sen täydentämisessä asiakkaalle parhaiten soveltuvilla tuotteilla.

2.2 Oppimateriaali

- Kallio, Aki – Vuola, Lasse: ”*Joukkorahoitus*”. Alma Talent 2018. 1. Painos. Kirjasta luvut 1-6. ISBN 9789521431845.

- Kallunki, Juha-Pekka – Martikainen, Minna – Niemelä, Jaakko: *"Ammattimainen sijoittaminen"*. Alma Talent 2019, 8. painos. Kirjasta luvut 1-3.7, 4 ja 6-7. ISBN 9789521435836.

- Pörssisäätiö: "*Sijoittajan korko-opas*".
  Opas löytyy osoitteesta http://www.porssisaatio.fi/opetus .

- Silvola, Hanna – Landau, Tiina: "*Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin*". Alma Talent 2019. Kirjasta luvut 1-3 ja 7-9. ISBN 9789521437144.

2.3 Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Rahoitusvälineet, ominaisuudet ja hinnoittelu	A	Suuri	Suuri
- Osakkeet - Joukkovelkakirjalainat - Optiot ja vaihtovelkakirjalainat - Strukturoidut tuotteet - Muut rahoitusvälineet			
II Sijoittamisen peruskäsitteet, osakesijoitukset	A	Suuri	Suuri
- Osakesijoittamisen peruskäsitteet - Tuotto, riski - Hajauttaminen - CAPM, oman pääoman tuottovaatimus - Sijoitusstrategiat - Markkinoiden tehokkuus			
III Johdannaisten perusteet	B	Pieni	Pieni
- Optioiden ja muiden johdannaisten peruskäsitteitä - Erilaiset johdannaistuotteet - Optioiden arvonmääritys - Futuurien arvoon vaikuttavat tekijät			
IV Johdannaisten käyttö	C	Pieni	Pieni
- Perusstrategiat - Riskienhallinta johdannaisilla			
V Korkosijoitukset	A	Suuri	Suuri
- Raha- ja pääomamarkkinat - Instrumenttien hinnoittelu - Tuotto, riski ja likviditeetti - Riskimittarit - Suorat korkosijoitukset - Korkorahastot			
VI Yrityksen arvonmääritys	B	Pieni	Pieni
- Yrityksen arvonmäärittämisen tarve ja perusteet - Yleisesti käytetyt arvostusmallit - Pääoman tuottovaatimus yrityksen arvonmäärityksessä			
VII Sijoitusrahastot	A	Suuri	Suuri
- Toimintaperiaate - Rahastotyypit - Rahastoihin sijoittaminen - Rahastoyhtiön hallinto - Palkkiot - Rahastojen valvonta ja rahastolainsäädäntö - Rahastoinformaatio			

VIII	Salkunhoito	B	Pieni	Suuri
	- Salkunhoitotyylit; aktiivinen/ passiivinen salkunhoito - Suhteellinen tuotto / absoluuttinen tuotto - Johdannaisten ja osakelainojen käyttö salkunhoidossa - Sijoitusrahastolain sijoitustoimintaa koskevat rajoitukset - Arvonlaskenta, arvonlaskennan erityiskysymykset, raportointi			
IX	Vastuullinen sijoittaminen	B	Pieni	Suuri
	- Vastuullisen sijoittamisen käsitteet ja lähestymistavat - Vastuullisuuden yhteys tuottoon			

3 Sijoituspalvelujen tarjontaa koskeva etiikka, sääntely ja yksityisoikeuden perusteet

3.1 Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan tulee tuntea sijoitus- ja pankkipalvelujen tarjontaa sääntelevät eettiset- ja menettelytapanormit, joita ovat lainsäädäntö, viranomaisohjeistus ja alan itsesääntely. Erityisesti suorittajan tulee tuntea sijoituspalvelujen tarjontaan liittyvät vastuukysymykset.

Suorittajan tulee hallita yksityisoikeuden peruskäsitteet, oikeustoimet, edustus, vakuudet, vahingonkorvaus, vakuutus sekä yritystoimintaan liittyvät juridiset peruskäsitteet.

Lisäksi suorittajan tulee tuntea osakeyhtiön päätöksentekomenettelyä määrittävän lainsäädännön perusteet. Suorittajan tulee myös pystyä soveltamaan sijoituspalvelun tarjoamista ja menettelytapoja koskevaa sääntelyä asiakastoimeksiantojen hoidossa.

3.2 Oppimateriaali

- Andersen, Atso: ”*Rahanpesun estäminen*”. Alma Talent 2020, 1. painos. Kirjasta luvut 3-5, 7 ja 9 -12. ISBN 9789521440489.
- APV-tutkinnot materiaali: ”*Markkinapaikkojen sääntely*”. V1.
  Moniste kokonaisuudessaan. Opas löytyy osoitteesta
  https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset
  (ala-valinta tutkintovaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

- APV-tutkinnot materiaali: ”*Markkinoiden väärinkäyttö*”. V2.
  Moniste kokonaisuudessaan. Opas löytyy osoitteesta
  https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset (ala-

  valinta tutkintovaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

- Hoppu, Esko – Hoppu, Kari: ”*Kauppa- ja varallisuusoikeuden pääpiirteet”.*
  Alma Talent 2016, 16. uudistettu painos. Sivut 21-99, 199-226, 245-313, 343-439.
  ISBN 9789521425165.

- Turtiainen, Matti: ”*Sijoituspalvelut ja asiakas*”. Alma Talent 2018, 1. painos. Kirjasta luvut 2 - 5, 7 - 9 ja 10. ISBN 9789521435393.

3.3 Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Kauppa- ja varallisuusoikeuden perusteet	B	Suuri	Pieni
- Oikeusnormit, -subjektit, -toimet - Edustus ja edunvalvonta - Velka- ja maksusuhteet, vakuudet - Vahingonkorvaus ja vakuutus			
II Markkinapaikkojen sääntely	C	Pieni	Pieni
III Rahanpesu	A	Pieni	Suuri
- Asiakkaiden tunnistaminen - Rahanpesun tunnusmerkistö - Sisäpiirisäännökset - Poliittisesti vaikutusvaltaiset henkilöt - Rahanpesuun liittyvät menettelytavat - Rahanpesun valvonta			
IV Markkinoiden väärinkäyttö	B	Pieni	Suuri
- Sisäpiirin tiedon ja markkinoiden väärinkäyttö			
V Menettelytapasäännökset asiakassuhteissa	B	Suuri	Suuri
- Menettelytavat asiakassuhteissa - Salassapitovelvollisuus - Asiakkaan tunteminen - Vahingonkorvaus - Asiakasvarojen säilyttäminen - Sijoituspalveluiden markkinointi			
VI Sijoituspalveluyrityksen toiminta	C	Suuri	Suuri
- Yleiset säännökset - Sijoituspalveluyrityksen toiminta - Tilinpäätös ja -tarkastus, vakavaraisuus ja riskit - Rangaistussäännökset - Eettiset säännöt			

4 Sijoittajan verotus sekä perhe- ja perintöoikeuden perusteet

4.1 Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan tulee tuntea sijoituskohteiden verokäytännöt sekä pääoma-, perintö- ja lahjaverotuksen perusteet.

Tutkinnon suorittajan tulee lisäksi tuntea pääomatulojen verotuksen sekä perhe- ja perintöoikeuden keskeinen sisältö yksityishenkilösijoittajan verosuunnittelun näkökulmasta. Suorittajan tulee myös ymmärtää verotuksen ja perheoikeudellisten sääntöjen välinen yhteys sijoittajan kannalta siten, että tämä osaa ohjata asiakasta sijoitusvalinnoissaan asiakkaan kokonaistilanne huomioiden. Tavoitteena on, että suorittaja ymmärtää sijoitustuotteiden yleiset veroseuraamukset, joita asiakkaalle aiheutuu liiketoimien yhteydessä. Suorittajan tulee lisäksi tuntea myös elinkeinoverotuksen perusteet.

4.2 Oppimateriaali

- APV-tutkinnot materiaali: ”*Verotus - kokooma*”. V3
  Moniste kokonaisuudessaan. Opas löytyy osoitteesta
  https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset
  (alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

- Finanssiala: ”*Perhe- ja perintöoikeutta pääpiirteissään*”.
  Materiaali löytyy osoitteesta
  https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset (alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

- Hoppu, Esko – Hoppu, Kari: ”*Kauppa- ja varallisuusoikeuden pääpiirteet”.*
  Alma Talent 2016, 16. Painos. Sivut 481-513. ISBN 9789521425165.

- Manninen, Petri – Niiranen, Ville, – Fasoúlas, Elina: ”*Sijoittajan verotus ja verosuunnittelu”.* Alma Talent 2019, 3. painos. Kirjasta luvut 1-8 ja 10-13. ISBN 9789521436192.

4.3 Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Verotuksen pääpiirteet - Yksityishenkilöiden verotuksen pääpiirteet - Sijoitusten tuottojen verotus - Korkotulojen, rahastojen voitto-osuuksien, sekä vuokratuottojen verotus - Vakuutussijoitusten verotus - Luovutusvoittojen ja -tappioiden verotus - Korkovähennykset - Varainsiirtovero - Puun myyntitulojen verotuksen perusteet - Lahjoitusten ja perintöjen verotuksen perusteet - Verosuunnittelun perusteet	A	Suuri	Suuri
II Sijoittajan verosuunnittelu	B	Suuri	Suuri

- Sijoitustoiminnan kulujen vähentäminen verotuksessa
- Perintö- ja lahjaverosuunnittelu
- Ulkomaisten sijoitusten verotus
- Verotusmenettely ja muutoksenhaku
- Sijoittaminen elinkeinotoimintana ja sijoitustoiminta yhtiön kautta

5 Vakuutussäästäminen

5.1 Tavoitteet

Tutkinnon suorittajan tulee ymmärtää sijoitus- ja henkivakuutuksiin liittyvät perusperiaatteet ja sääntelyn vaatimukset tuotteiden, sopimusten ja menettelytapojen osalta.

Suorittajan tulee hallita vähimmäistiedot sijoitusvakuutuksista, kuten tarjottujen sijoitusvakuutusten ehdoista ja nettovakuutusmaksuista sekä taatuista ja takaamattomista etuuksista, vakuutusten tarjoamista koskevasta lainsäädännöstä, kuten kuluttajansuoja- ja verolainsäädännöstä.

Lisäksi tulee hallita tarvittavat vähimmäistiedot eri sijoitusvaihtoehtojen hyvistä ja huonoista puolista vakuutuksenottajan kannalta, vähimmäistiedot vakuutuksenottajalle koituvista taloudellisista riskeistä. Myös muista henkivakuutuksista kuin sijoitusvakuutuksista sekä muista säästötuotteista tulee hallita tarvittavat vähimmäistiedot.

Tuotteiden lisäksi suorittajalla tulee olla hyvä käsitys eläkejärjestelmän rakenteesta ja sen takaamista etuuksista, vakuutusmarkkinoista ja säästötuotteiden markkinoista.

Menettelytapojen osalta vähimmäistietoja edellytetään valitusten käsittelystä, asiakkaiden vakuutustarpeiden arvioimisesta, eturistiriitojen hallinnasta ja vakuutussäästämiseen liittyvän liiketoiminnan eettisistä normeista.

5.2 Oppimateriaali

- Manninen, Petri – Niiranen, Ville, – Fasoúlas, Elina: ”*Sijoittajan verotus ja verosuunnittelu”.* Alma Talent 2019, 3. painos. Kirjasta luku 9. ISBN 9789521436192.
- Kallunki, Juha-Pekka – Martikainen, Minna – Niemelä, Jaakko: *”Ammattimainen sijoittaminen”*. Alma Talent 2019, 8. painos. Kirjasta luku 3.8. ISBN 9789521435836.
- Pellikka, Tuula: ”*Menettelytavat säästö- ja sijoitusvakuutusten myynnissä*”. V1.4. Opas löytyy osoitteesta https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset (alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).
- Pellikka, Tuula: "*Säästö- ja sijoitusvakuutustuotteet*". V1.4. Opas löytyy osoitteesta https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset (alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).
- Turtiainen, Matti: ”*Sijoituspalvelut ja asiakas*”. Alma Talent 2018, 1. painos. Kirjasta luvut 6, 7.4 ja 9.3, ISBN 9789521435393.

- Ylönen, Marjo: ” *Eläkesäästäminen 2017”.* Vakuutus- ja rahoitusneuvonta 2017. Teksti löytyy Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan kotisivuilta www.fine.fi kohdasta julkaisut.

5.3 Osaamisen vaatimustasot osa-alueittain

Aihealue	Vaadittava taso	Koko	Paino
I Vakuutussäästämisen tuotteet ja sopimukset	A	Pieni	Suuri
- Sijoitusvakuutukset - Henkivakuutukset - Muut vakuutussäästämisen tuotteet			
II Vakuutussäästämisen menettelytavat	B	Pieni	Suuri
- Vakuutustarpeiden arviointi - Vakuutussopimuksen elinkaari - Vakuutussopimuksen ehdot ja riskit vakuutuksen-ottajan näkökulmasta - Eturistiriitojen käsittely - Vakuutustarpeiden arviointi - Valitusten käsittely - Vakuutussäästämisen verotus - Vakuutustoiminnan eettiset normit			
III Eläkejärjestelmän rakenne ja markkinat	B	Pieni	Pieni
- Eläkejärjestelmän rakenne - Lakisääteisen eläketurvan ja vapaaehtoisen elä-kesäästämisen erot - Etuudet - Vakuutussäästämisen markkinat			

LIITE 1 SIJOITUSNEUVOJAN TUTKINTO APV2 KIRJA- JA MONISTELUETTELO

KIRJALUETTELO:

- Andersen, Atso: ”*Rahanpesun estäminen*”. Alma Talent 2020, 1. painos. ISBN 9789521440489.
- Hoppu, Esko – Hoppu, Kari: ”*Kauppa- ja varallisuusoikeuden pääpiirteet”.* Alma Talent 2016, 16. Painos. ISBN 9789521425165.
- Kallio, Aki – Vuola, Lasse: ”*Joukkorahoitus*”. Alma Talent 2018. 1. ISBN 9789521431845
- Kallunki Juha-Pekka – Martikainen, Minna – Niemelä, Jaakko: *”Ammattimainen sijoittaminen”*. Alma Talent 2019, 8. painos. ISBN 9789521435836.
- Knüpfer, Samuli – Puttonen, Vesa: ”*Moderni Rahoitus*”. Alma Talent, 2018, 10. tai 11. painos, ISBN 9789521434327.
- Lindholm, Timo – Kettunen Juhani: ”*Globaali kansantalous”*. Helsinki, Edita Publishing Oy, 2019 (tai 2016), 1.-2. painos. eISBN 9789513770563, ISBN 789513768003.
- Manninen, Petri – Niiranen, Ville, – Fasoúlas, Elina: ”*Sijoittajan verotus ja verosuunnittelu”.* Alma Talent 2019, 3. painos. ISBN 9789521436192.
- Salmi, Ilari: ”*Mitä tilinpäätös kertoo?*”. Edita, 2020, 10. painos, ISBN 978953776657.
- Silvola Hanna – Landau Tiina: ”*Vastuullisuudesta ylituottoa sijoituksiin*”. Alma Talent 2019. ISBN 9789521437144.
- Turtiainen, Matti: ”*Sijoituspalvelut ja asiakas*”. Alma Talent 2018, 1. painos. ISBN 9789521435393

DIGITAALINEN MATERIAALI:

- APV-tutkinnot materiaali: ”*Markkinoiden väärinkäyttö*”. V2.
  Opas löytyy osoitteesta
  https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset (alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

- APV-tutkinnot materiaali: ”*Markkinapaikkojen sääntely*”. V1.
  Opas löytyy osoitteesta
  https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset (alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

- APV-tutkinnot materiaali: ”*Verotus - kokooma*”. V3.
  Opas löytyy osoitteesta
  https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset (alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

- Finanssiala: ”*Perhe- ja perintöoikeutta pääpiirteissään*”.
  Materiaali löytyy osoitteesta
  https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset (alavalinta tutkintovaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

- Pellikka, Tuula: ”*Menettelytavat säästö- ja sijoitusvakuutusten myynnissä*”. V1.4. Opas löytyy osoitteesta
  https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset (alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

- Pellikka, Tuula: "*Säästö- ja sijoitusvakuutustuotteet*". V1.4. Opas löytyy osoitteesta
  https://www.aaltoee.fi/ohjelmat/sijoituspalvelualan-tutkinnot#Osaamisvaatimukset (alavalinta osaamisvaatimuksiin kuuluvaa oppimateriaalia).

- Pörssisäätiö: ”*Sijoittajan korko-opas*”.
  Opas löytyy osoitteesta http://www.porssisaatio.fi/opetus

- Ylönen, Marjo: ” *Eläkesäästäminen 2017”.* Vakuutus- ja rahoitusneuvonta 2017.
  Teksti löytyy Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan kotisivuilta www.fine.fi kohdasta julkaisut.

MUUTA OHEISMATERIAALIA:

- Finanssiala: ”*Markkinakatsaus*”. Uusin saatavilla oleva painos. Materiaali kokonaisuudessaan. Materiaali löytyy osoitteesta
  https://www.sijoitustutkimus.fi/palvelut/instituutiosijoittajille/rahastoraportti/ (alavalinta viimeisin markkinakatsaus).
- Järvinen, Sami – Parviainen, Antti: ”*Pääomaturvattu sijoittaminen*”.
  Alma Talent, 2014. 3. uudistettu painos. ISBN 9789521421686.

APV SIJOITUS TUTKINNOT

Aalto EE Helsinki

Mechelininkatu 3 C
00100 Helsinki

AEE Aalto University Executive Education

Finanssiala ry

Itämerenkatu 11–13
00180 Helsinki
www.finanssiala.fi

FINANSSIALA